

Naamán tedy přijel se svými koni a s vozem a zastavil u vchodu do Elišova domu. Eliša mu po poslovi vzkázal: „Jdi, omyj se sedmkrát v Jordánu a tvé tělo bude opět zdravé. Budeš čist.“ Ale Naamán se rozlítil a odešel. Řekl: „Hle, říkal jsem si: ‚Zajisté ke mně vyjde, postaví se a bude vzývat jméno Hospodina, svého Boha, bude mávat rukou směrem k posvátnému místu, a tak mě zbaví malomocenství.‘ Cožpak nejsou damašské řeky Abána a Parpar lepší než všechny vody izraelské? Cožpak jsem se nemohl omýt v nich, abych byl čist?“ Obrátil se a rozhořčeně odcházel. Ale jeho služebníci přistoupili a domlouvali mu: „Otče, ten prorok ti řekl důležitou věc. Proč bys to neudělal? Přece ti řekl: ‚Omyj se, a budeš čist.‘“ On tedy sestoupil a ponořil se sedmkrát do Jordánu podle slova muže Božího. A jeho tělo bylo opět jako tělo malého chlapce. Byl čist.

Vrátil se k muži Božímu s celým svým průvodem. Přišel a postavil se před něho a řekl: „Hle, poznal jsem, že není Boha na celé zemi, jenom v Izraeli. A nyní přijmi prosím od svého služebníka projev vděčnosti.“ 2Kr 5, 9-15

„Hle, poznal jsem, že není Boha na celé zemi, jenom v Izraeli.
A nyní přijmi prosím od svého služebníka projev vděčnosti.“

Vybírám z celého toho starozákonního oddílu o uzdravení Aramejce Naamána, tedy příslušníka jiného, totiž pohanského národa, kterým Hospodin projevuje svou svrchovanost právě i nad pohany, věty, kterými Aramejec Naamán děkuje muži Božímu Elišovi za své uzdravení z malomocenství a považuje se za jeho služebníka, přičemž sám Eliša je jen služebníkem Božím. A vybírám je proto, že tvoří i jakousi pointu toho, oč jde i tomu Aramejci Naamánovi, totiž nejen být uzdraven z těžké nemoci, ale i uznat, že jen Bůh v Izraeli je Bohem, a v podstatě jen jemu projevít svou vděčnost a ne jen jeho služebníku. Jak ke svému uzdravení Naamán došel, asi není třeba moc rozebírat, důležité je, že se tak stalo v řece Jordánu, a ne v damašských řekách, ale v té izraelské a že Naamán nakonec uznal nejen důležitost muže Božího Elišy, který ho k tomu posvátnému místu i dovedl a tím mu i pomohl, aby byl uzdraven, ale i samého Boha izraelského. A to všechno způsobilo, že i Naamán vzal nakonec celý průvod, a i skrze Božího muže poznal, že není Boha na celé zemi, jenom v Izraeli a nyní bude rád, když od něj jakožto jeho služebníka Boží muž Eliša přijme i projev vděčnosti.

Je to celé poněkud složité, ale v zásadě jde o to, komu vlastně náleží naše vděčnost, jestli jen člověku, jakkoli muži Božímu nebo i Bohu samému. Případně komu dřív, neboť vděčností není nikdy dost a každý k ní máme přibližně stejně daleko. A to měl být Aramejec Naamán za co vděčen, byl uzdraven z nevyčísitelné nemoci a navíc poznal, že jen izraelský Bůh je ten pravý nebo spíš jen on je Bohem, který umí i léčit. Aramejec Naamán říká muži Božímu a muž Boží říká Bohu samému. Aramejec Naamán říká, že se stává služebníkem muže Božího a muž Boží říká, že on sám je jen služebníkem Boha samého. A teď si vyberte, copak, kdo má pravdu, ale komu teda naše vděčnost skutečně náleží a co to vlastně znamená, když je někdo někomu vděčný a jak se taková vděčnost projevuje. Jestli jen poznáním Boha nebo i toho, kdo tu Boha jakoby zastupuje a vede k němu i Aramejce Naamána stíženého malomocenstvím. A komu dřív nebo spíš, jestli jen tomu nebo i tomu nebo oběma současně nebo skrze jednoho i tomu druhému nebo hlavně tomu jednomu, neboť ten druhý už to ani jakoby nepotřebuje. Nebo jen tomu jednomu, kterému však náleží úplně všechno, takže víc už netřeba.

Tak jak to tedy je. Zaujalo mě při všech větších i menších celocírkevních akcích, komu všemu se při nich i po nich děkuje a děje se tak i ve větších sborech. Pravila mi jedna kolegyně, jak se jí za všechno děkuje a že je z toho taková nesvá. Po jedné takové velké celocírkevní akci

jsem měl chvíli dojem, že by měli děkovat především Pánu Bohu, a ne polovině osazenstva, které se na ní podílelo. Ale proč ne, vděčnosti podle mě není nikdy dost, moje babička byla coby paní farářová prý proslulá tím, že neustále za něco děkovala, nakonec proč ne, vděčnosti podle mě není nikdy dost. Co však asi i nadále zůstává trochu otázkou, komu vlastně náleží naše poslední vděčnost, jestli jen tomu, co je podobno Bohu, případně Boha samého nebo i Bohu samému. Jestli jen tomu, kdo mě může a umí uzdravit i z malomocenství nebo i někomu víc. A jestli jen tomu, komu by jinak všechny projevy vděčnosti i náležely nebo i tomu, na koho se občas i jakoby zapomíná, totiž původci a dárci všech uzdravení, a to i z malomocenství, samému Bohu. Jakkoli i na to Bůh potřebuje svého služebníka, v tomto případě Božího muže Elišu, který jinak umí kdekdo, například vést k Bohu samému.

Myslím si, že poznání Boha vede člověka i k tomu být vděčný nejen tomu, kdo ho k němu i jako by dovedl, ale i tomu, že člověk přijme Boha nejen jako toho, který je jen izraelský, ale i jako toho, který může a umí uzdravit i z takové nemoci jakou je malomocenství. Jako by se všechna uzdravování přičítala copak vyšší moci, ale jakoby člověku s vyšší mocí, který toho druhého jen jako by musel přesvědčit o tom, že to, co má učinit, je nejen správné, ale vede i ke skutečně zdravému životu a současně s tím nemocným člověkem má i takovou trpělivost, že přejde i jeho odmítnutí a počká si klidně až na přimluvu jeho služebníků, že to klidně může zkusit. A že poznání Boha vede člověka i k tomu vykročit ze svých zajetých kolejí a přistoupit na to, co mu říká i muž Boží, aby přijal i to jakoby Boží uzdravení. Nejen aby byl uzdraven, ale aby to i přijal, copak že je uzdraven, ale také kým a že ten někdo umí i uzdravovat, a to právě v jiných vodách, než na jaké byl i ten Aramejec zvyklý. A je to právě cesta od zvyku k něčemu novému, k něčemu jinému, co působí, že je Naamán uzdraven. Že se nakonec nechá přesvědčit a udělá něco jinak, například vstoupí do jiných vod než damašských řek.

Myslím si, že poznání Boha vede člověka i k tomu přistoupit na to, že jiná cesta je možná a že není nutné se jen držet toho, co je sice osvědčené, ale zároveň už to ani nemusí moc působit a je třeba hledat i jakoby jiné řešení. Udělat někdy něco jinak a místo těch damašských řek, jakkoli nic proti nim, ale vstoupit do vod izraelských. Místo Abány a Parparu do řeky Jordán. A tady někde je klíč i k pochopení celého toho problému s tím, co je už vyzkoušené a zajeté a já nevím, co všechno a vstoupit i do něčeho nového, z řek jakoby pohanských do řeky, ve které se i křtilo. Z toho, co už vlastně známe, do toho, co jsme třeba ještě nepoznali. Těžko se tomu věří, ale poznání Boha vede člověka i k tomu poznat i něco nového, něco jiného, něco, co vede i k novému životu, a nejen k tomu jen naříkat nad svým jakkoli krutým malomocenstvím. Jakoby i to nové bylo podívat se na celou věc, na celý ten problém i trochu jinak a přijmout za své i to, že někdy stačí jen úrok stranou, jen jednu téměř nepatrnou změnu, jakou je ty řeky vyměnit a vyzkoušet i jakoby něco jiného, něco pro nás vlastně nového. Ale to nejde bez těch služebníků, bez toho, aby i toho Aramejce k tomu někdo jako by povzbudil.

A myslím si, že i my všichni bychom potřebovali copak radu, ale právě povzbuzení. Povzbuzení služebníků, kteří k Naamánovi přistoupí a domlouvají mu, proč někdy neudělat něco jinak a nevyzkoušet i vodu izraelskou a třeba se poštěstí a hned i tomu člověku bude líp, nejen nám všem, co s ním jeho malomocenství nějakým způsobem spoluprožíváme, ale právě, a hlavně tomu člověku. Myslím si, že i cestou ze všech našich nemocí, a to i minulostí, je nechat se povzbudit i k jakémusi vykročení, nejen stát na místě a vstupovat do stále stejných vod, ale vstoupit i do té jiné, izraelské a myslím si, že tou cestou, jak i jiné Aramejce či Naamány uzdravit z jejich malomocenství či damašských řek či jakéhosi strachu z posvátného je často úplně obyčejný dejme tomu lidský přístup, který nás jednak toho strachu zbaví a jednak nás povede i k tomu uzdravení jako takovému, kterým je nejen řeka Jordán, ale i to, co přijde po ní, vděčnost za Boží milost. Myslím si, že tím klíčem je vděčnost za Boží milost.